

PREZES
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
W LUBLINIE

20-074 Lublin, ul. Spokojna 9a
Tel. (0-81) 532-35-31, 743-77-30, 532-54-48, Tel/Fax (0-81) 532-08-26
E-mail: lublin@uokik.gov.pl

Lublin , dnia 24 kwietnia 2001 r.

RLU – 570 S – 27/696/00/EW

Urząd
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Delegatura w Lublinie
Data: 25.04.2001

Decyzja RLU Nr 10 / 01

I.

Na podstawie art. 104 k.p.a. i art. 9 w związku z art. 8 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2000 r. Nr 122 poz. 1319) po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego wszczętego na wniosek Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych z siedzibą w Chełmie i Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Pielęgniarstwo Środowiskowo – Rodzinne „Rodzina” S.C. z Włodawy przeciwko Lubelskiej Regionalnej Kasie Chorych w Lublinie, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznaje działania LRKCH za praktykę ograniczającą konkurencję poprzez nadużywanie pozycji dominującej na rynku i przeciwdziałanie ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania bądź rozwoju konkurencji , polegające na ustaleniu warunków konkursu ofert w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej na 2001 r. w sposób eliminujący z rynku indywidualne i grupowe praktyki pielęgniarskie i położnych , narzucając im obowiązek uzyskania potwierdzenia wykonywania świadczeń zdrowotnych z pozostałymi z nimi w związku podmiotami lekarskimi i nakazuje zaniechanie stosowania tej praktyki .

II.

Na podstawie art. 104 k.p.a. i art. 90 cytowanej wyżej ustawy w związku z art. 108 k.p.a. nadaje się niniejszej decyzji w pkt. I rygor natychmiastowej wykonalności .

Uzasadnienie

Do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Lublinie wpłynęły skargi, a następnie formalne wnioski o wszczęcie postępowania administracyjnego przeciwko Lubelskiej Regionalnej Kasie Chorych w Lublinie od Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych w Chełmie i Niepublicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej Pielęgniarstwo Środowiskowo – Rodzinne „Rodzina” S.C. we Włodawie w związku ze stosowaniem przez LRKCH praktyk monopolistycznych polegających na nadużywaniu pozycji dominującej na rynku i przeciwdziałanie ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania i rozwoju konkurencji oraz eliminowanie z rynku indywidualnych i grupowych praktyk pielęgniarskich i położnych poprzez zawarcie w ofercie konkursowej na świadczenie usług zdrowotnych na 2001 r. wymogu przedstawienia umowy o współpracy z lekarzem rodzinnym lub lekarzem podstawowej opieki zdrowotnej. Zdaniem wnioskodawczyń zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 05.07.1996 r. o zawodach pielęgniarki i położnej są to zawody samodzielne i nic nie stało na przeszkodzie, aby wykonujące je podmioty samodzielnie składały oferty na świadczenie usług w zakresie swoich kompetencji i samodzielnie te usługi świadczyły, pod warunkiem posiadania odpowiedniego przygotowania organizacyjnego i technicznego. Przyjęcie przez LRKCH w Lublinie pojęcia kompleksowości świadczenia usług może, zdaniem wnioskodawczyń, dotyczyć jedynie usług w ramach jednej profesji (takie stanowisko jest zgodne ze stanowiskiem Urzędu Nadzoru Ubezpieczeń Zdrowotnych). Natomiast zawód lekarza i pielęgniarki / położnej stanowią różne profesje i brak jest uzasadnienia do formułowania wymogów, aby składana w konkursie oferta obejmowała świadczenie usług z zakresu obu tych profesji. Tak samo zapis o weryfikacji list pacjentów w sposób preferujący lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej jest niewłaściwy i pozbawia pacjenta możliwości swobodnego wyboru pielęgniarki.

Prezes UOK i K po przeanalizowaniu wniosków wszczął w tych sprawach postępowania administracyjne, łącząc je w jedno postępowanie, ze względu na tożsamość żądań zawartych we wnioskach o wszczęcie postępowań administracyjnych. O podjętych decyzjach strony zostały poinformowane w zawiadomieniach o wszczęciu postępowań administracyjnych. Wszczęte przez Prezesa UOK i K postępowanie administracyjne dotyczyło stosowania przez LRKCH w Lublinie praktyki monopolistycznej polegającej na nadużywaniu pozycji dominującej na rynku, co mogło stanowić naruszenie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 24.02.1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów (Dz. U. z 1999 r. Nr 52 poz. 547). Ze względu na wejście w życie z dniem 1 kwietnia 2001 r. nowej ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2000 r. Nr 122 poz. 1319), na mocy art. 113 tej ustawy niniejsza decyzja zostaje wydana w oparciu o nowe regulacje prawne zawarte w tej ustawie.

W odpowiedzi na wszczęcie postępowania administracyjnego Lubelska Regionalna Kasa Chorych w Lublinie wyjaśniła, co następuje:

Do podstawowych określonych ustawowo zadań Kasy Chorych należy m.in. finansowanie udzielanych przez świadczeniodawców świadczeń zdrowotnych ubezpieczonym w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego. Finansowanie tych świadczeń odbywa się na podstawie zawartych umów o udzielanie świadczeń zdrowotnych przysługujących osobom ubezpieczonym w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego w określonym przedmiotowo zakresie. Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 06.02.1997 r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym (Dz. U. Nr 28 poz. 153 z późn. zm.) zawieranie przez Kasy Chorych umów o udzielanie świadczeń zdrowotnych odbywa się po uprzednim przeprowadzeniu konkursu ofert.

LRKCH w Lublinie zgodnie z obowiązującymi przepisami określiła szczegółowe warunki konkursu ofert oraz opracowała szczegółowe materiały informacyjne o przedmiocie konkursu ofert na 2001 rok i podała je w ogłoszeniu o konkursie ofert na 2001 r. – „Szczegółowe warunki konkursu ofert oraz szczegółowy materiał informacyjny o przedmiocie konkursu ofert na zawieranie umów o udzielanie świadczeń zdrowotnych dla osób ubezpieczonych w LRKCH na rok 2001 – w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej”.

W cytowanych powyżej materiałach ofertowych w części II określono zakres kompetencyjny wymagany w ramach udzielanych świadczeń zdrowotnych w podstawowej opiece zdrowotnej. W ramach tej opieki wchodzi zakres:

- kompetencji lekarza rodzinnego /podstawowej opieki zdrowotnej,
- kompetencji pielęgniarki środowiskowo – rodzinnej,
- kompetencji położnej środowiskowo / rodzinnej,
- kompetencji pielęgniarki /higienistki w środowisku nauczania i wychowania.

Kasa Chorych zawiera umowy w ramach podstawowej opieki zdrowotnej ze świadczeniodawcami w zakresie wyżej wymienionych kompetencji. Oznacza to, że Kasa może zawrzeć cztery rodzaje umów o udzielanie świadczeń zdrowotnych tj. cztery zakresy kompetencji w ramach podstawowej opieki zdrowotnej (poz.).

LRKCH wskazała na brak legitymacji czynnej do bycia stroną postępowania administracyjnego przed Prezesem UOK i K przez Okręgową Izbę Pielęgniarek i Położnych w Chełmie, oraz wskazała, że nie zgadza się z zarzutami zawartymi we wmoskach o wszczęcie postępowania administracyjnego, gdyż jej zdaniem, „Szczegółowe warunki konkursu ...” realizują zasadę równości podmiotów funkcjonujących w różnej formie organizacyjnej, ale utworzonych zgodnie z odrębnymi przepisami, które składają ofertę w ramach konkursu ofert na zawarcie umowy na 2001 r. Warunki konkursu w zakresie poz. są identyczne dla indywidualnych praktyk lekarskich jak i praktyk pielęgniarskich. Takie same zasady dotyczą także indywidualnych i grupowych praktyk pielęgniarskich. Od samych podmiotów zależy czy zatrudnią lekarza czy zawrą umowę o współpracy w zakresie nie wykonywanych przez nie, a określonych w szczegółowych warunkach konkursu kompetencjach w ramach poz.

Dodatkowo zdaniem Kasy Chorych sugerowanie przez wnioskodawczynię, że lekarz rodzinny nie jest podmiotem właściwym do składania oferty na usługi w zakresie pielęgniarstwa, świadczy o niezrozumieniu obowiązujących przepisów w zakresie poz., jak również przepisów dotyczących formy wykonywania zawodów medycznych. Istotne są tutaj kompetencje osób udzielających poszczególnych świadczeń zdrowotnych tj. posiadanie określonych kwalifikacji pielęgniarzkich czy lekarskich.

LRKCH nie zgodziła się również z zarzutem o uprzywilejowaniu lekarzy w zakresie weryfikacji list pacjentów, ponieważ to pacjent, jej zdaniem, ma ustawowe prawo do wybrania jak i rezygnacji z usług danego lekarza rodzinnego. Identyczna zasada dotyczy wyboru i rezygnacji z usług pielęgniarzkich. Wynika z tego, że pacjent może zrezygnować z udzielanych świadczeń zdrowotnych w zakresie opieki lekarskiej przy równoczesnym pozostaniu w zakresie udzielanych świadczeń pielęgniarzkich. Stąd istnieje oddzielny system finansowania umów w ramach poszczególnych kompetencji. Zdaniem Kasy Chorych, warunki kontraktowania świadczeń zdrowotnych na rok 2001 w zakresie poz. nie różnią się od warunków z 2000 r. Kontrola realizacji umów w 2000 r. wykazała na 8 przypadków nieprawidłowej realizacji tych umów aż 5 przypadków indywidualnych praktyk pielęgniarzkich z terenu Chetma.

W odpowiedzi na wyjaśnienia LRKCH wnioskodawczynię poinformowały UOK i K, że prowadzą również korespondencję i rozmowy z Urzędem Nadzoru Ubezpieczeń Zdrowotnych w W██████████, który bada sprawę wymogów konkursu ofert na świadczenie usług w ramach poz na 2001r. jakie powinny spełniać pielęgniarki i położne chcące świadczyć usługi w ramach umowy z LRKCH, pod kątem naruszenia ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym i przepisów regulujących zawód pielęgniarki i położnej.

W trakcie prowadzonego postępowania administracyjnego Prezes UOK i K ustalił, że:

1. Na mocy rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 7.12.1998 r. w sprawie utworzenia regionalnych Kas Chorych i ich oddziałów, określenia ich siedzib i obszaru działania oraz nadania im statutów (Dz. U. nr 152 poz. 989) utworzono Lubelską Regionalną Kasę Chorych w Lublinie. LRKCH działa na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 lutego 1997 r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym (Dz. U. nr 28 poz. 153 z późn. zm.) oraz postanowień statutu, określonego w załączniku Nr 3 do w/w rozporządzenia MZ i OP z dn. 07.12.1998 r. LRKCH i od dnia 28.12.1998 r., czyli wpisu do rejestru prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy w Warszawie uzyskała osobowość prawną.
2. Określając szczegółowe warunki konkursu ofert na 2001 r. dotyczące zawierania umów o udzielanie świadczeń zdrowotnych dla osób ubezpieczonych w LRKCH w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej ustalono zasady finansowania kompleksowych świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, które realizowane mają być w zakresie kompetencji lekarza rodzinnego, pielęgniarki środowiskowej, położnej środowiskowej i pielęgniarki w środowisku nauczania i wychowania.

3. LRKCH w „Szczegółowych warunkach konkursu ofert oraz szczegółowych materiałach informacyjnych o przedmiocie konkursu ofert na zawieranie umów o udzielanie świadczeń zdrowotnych dla osób ubezpieczonych w LRKCH na rok 2001 w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej określiła, że preferuje kompleksowość świadczeń zdrowotnych z zakresu poz. i przedmiotem konkursu ofert są kompleksowe świadczenia zdrowotne określone w dokumentach pod tytułem zakres kompetencji : lekarza rodzinnego / poz., pielęgniarki środowiskowo rodzinnej , położnej środowiskowo rodzinnej , pielęgniarki / higienistki w środowisku nauczania i wychowania . W praktyce sprowadziło się to do konieczności zawarcia przez pielęgniarki działające w ramach indywidualnych lub grupowych praktyk dodatkowych umów o współpracy z lekarzami w celu zabezpieczenia kompleksowości udzielanych świadczeń zdrowotnych pod rygorem odrzucenia oferty . W przypadku nie zapewnienia świadczeń zdrowotnych zawartych we wszystkich kompetencjach oferent zobowiązany był dołączyć do oferty umowę z podmiotem , który będzie realizować wspólnie / w ramach jednej oferty /lub w jego imieniu , te świadczenia , których sam nie jest w stanie zrealizować . W związku z tym kompleksowa była tylko ta oferta , która zawierała wszystkie cztery części składowe w postaci wymienionych wyżej kompetencji .
4. Komisja Konkursowa działająca w tym przedmiocie w LRKCH wysyłała do oferentów nie posiadających wymaganych umów o współpracy wezwania do usunięcia tych braków pod rygorem odrzucenia oferty i w przypadku , gdy braki te nie były usunięte oferty zostały odrzucone .
5. Z pism przedstawionych przez wnioskodawczynię wynika , iż nie mogły one brać udziału w tym konkursie , gdyż lekarze nie chcieli z nimi podpisywać porozumień wymaganych przez LRKCH (nie mieli takiego obowiązku) , a tak pojęta przez LRKCH kompleksowość usług naraziła je na utratę źródła dochodu i uniemożliwiła świadczenie usług w stosunku do pacjentów , którzy dobrowolnie wybrali je jako świadczeniodawców.
6. W ramach konkursu ofert na zawieranie umów o udzielanie świadczeń zdrowotnych dla osób ubezpieczonych w LRKCH na rok 2001 – w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej wpłynęło [REDAKTED] ofert . W tym , w zakresie świadczeń pielęgniarskich złożono [REDAKTED] ofert . W części jawnej konkursu odrzucono jedną ofertę z zakresu pielęgniarstwa środowiskowo – rodzinnego z powodu braku podstawowych dokumentów z zakresu pielęgniarstwa środowiskowo – rodzinnego . Natomiast [REDAKTED] ofert zakwalifikowano do uzupełnienia dokumentów wymaganych w warunkach szczegółowych konkursu , w określonym przez komisję konkursową terminie pod rygorem odrzucenia oferty . W przypadku pielęgniarek żądano przedstawienia porozumienia z praktykami lekarskimi . Dokumenty takie wymagane były także od lekarzy . Do części niejawnej konkursu zakwalifikowano [REDAKTED] ofert , z czego [REDAKTED] oferentów zakwalifikowano do zawarcia umów na rok 2001 . Oddalono [REDAKTED] ofert , z czego [REDAKTED] w zakresie pielęgniarki środowiskowo – rodzinnej z powodu braku porozumienia z praktykami lekarskimi . Ponadto [REDAKTED] oferentów wycofało swoje oferty .
7. W trakcie prowadzonego postępowania administracyjnego przez Prezesa UOK i K została przeprowadzona przez Urząd Nadzoru Ubezpieczeń Zdrowotnych w Warszawie kontrola doraźna . Ustaliła ona , że tylko [REDAKTED] z

losowo wybranych przez kontrolera ofert można uznać za kompleksowe, natomiast ofert opisanych w protokole kontroli spełnia jedynie w części warunek kompleksowości wymagany przez LRKCH zobowiązując oferenta do zawarcia umowy z innymi podmiotami. Kontrola UNUZ przeanalizowała także wymóg LRKCH weryfikacji list bazowych sporządzonych na podstawie deklaracji ubezpieczonych, które posiadają pielęgniarki świadczące samodzielnie usługi poz. W efekcie Kasa Chorych uznała ubezpieczonego na liście pielęgniarskiej tylko wówczas jeśli został na niej umieszczony na podstawie deklaracji, później niż na liście praktyki kompleksowej. Zapis ten, zdaniem UNUZ ogranicza prawa ubezpieczonego do wyboru świadczeniodawcy, gdyż wyboru tego faktycznie dokonuje za niego LRKCH, na podstawie określenia, iż decydująca jest data sporządzenia listy.

W wyniku przeprowadzonej przez UNUZ kontroli w LRKCH została wydana dnia 17 lutego 2001 r. decyzja Prezesa UNUZ – 054/2001/D, która zaleciła ogłoszenie uzupełniającego konkursu ofert na zawieranie umów o udzielanie świadczeń zdrowotnych w podstawowej opiece zdrowotnej w zakresie kompetencji pielęgniarki środowiskowo – rodzinnej na terenie działania Oddziału LRKCH z siedzibą w Chełmie, w sposób zapewniający możliwość złożenia ofert przez wszystkich świadczeniodawców, o których mowa w art. 7 pkt 23 ustawy z dnia 06.02.1997 r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym, posiadających uprawnienia do udzielania świadczeń zdrowotnych w zakresie kompetencji pielęgniarki środowiskowo / rodzinnej.

8. Wykonywanie zawodu pielęgniarki regulują przepisy ustawy z dnia 5 lipca 1996 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. nr 91 poz. 410 z późn. zm.). Art. 2 powołanej ustawy określa, że zawody pielęgniarki i położnej są zawodami samodzielnymi, a w myśl art. 25, 25a i 26 tej ustawy pielęgniarki i położne mogą świadczyć usługi zdrowotne w ramach indywidualnej i grupowej praktyki. Zatem należą one do świadczeniodawców, o których mowa w art. 7 pkt 23 ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym. Mają więc prawo przystępować do organizowanego przez Kasę Chorych konkursu ofert jako samodzielne podmioty – oferenci.

Reasumując ustalony stan faktyczny sprawy Prezes UOK i K zważył, co następuje :

I.

Lubelska Regionalna Kasa Chorych jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i tym samym jej działania podlegają ocenie pod kątem ewentualnego naruszenia przepisów tej ustawy. Kasy Chorych organizują usługi o charakterze użyteczności publicznej, są osobami prawnymi, których działalność podlega ocenie z punktu widzenia ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ustawa o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym wprowadza powszechne, obowiązkowe ubezpieczenia zdrowotne realizowane przez instytucje ubezpieczenia zdrowotnego, zwane Kasami Chorych.

realizowanie przez ubezpieczonych ich obowiązku ubezpieczeniowego . Przepisy tej ustawy przyznają Kasom Chorych szczególną pozycję w systemie powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego , gdyż to one wyłącznie , w warunkach przyznanego im monopolu ustawowego , gromadzą środki finansowe na ten cel , zarządzają nimi oraz zawierają umowy na udzielanie świadczeń zdrowotnych . Zatem w relacjach z podmiotami świadczącymi usługi zdrowotne Kasy Chorych posiadają przewagę kontraktową , bo to od ich decyzji uzależnione jest czy i na jakich warunkach podmioty te będą świadczyły swoje usługi .

Lubelska Regionalna Kasa Chorych , która powołana została na mocy rozporządzenia MZ i OS z dnia 07.12.1998 r. w sprawie utworzenia regionalnych Kas Chorych i ich oddziałów , określenia ich siedzib i obszaru działania oraz nadania im statutów z chwilą wpisania do rejestru sądowego i uzyskania osobowości prawnej stała się na lokalnym rynku województwa lubelskiego jedyną jednostką uprawnioną do zawierania i finansowania umów o udzielanie świadczeń zdrowotnych na rzecz ubezpieczonych w tej Kasie . Pozycja monopolistyczna , jaką ta Kasa na tak określonym rynku relewantnym posiada , stanowi kwalifikowaną formę pozycji dominującej , o której mowa w art. 8 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów . Dlatego też zachowania LRKCH mogą być oceniane pod kątem nadużycia tej pozycji tj. naruszenia art. 8 ust. 2 tej ustawy . Zgodnie zatem z zapisami art. 8 w/w ustawy przedmiotem zainteresowania Prezesa UOK i K będzie ocena czy i jaki wpływ na rynek usług zdrowotnych oraz przedsiębiorców funkcjonujących na tym rynku mają decyzje LRKCH .

Lubelska RKCH w „ Biuletynie Kas Chorych ” Nr 9 z września 2000 r. i na stronach internetowych Kasy zamieściła ogłoszenie w sprawie konkursu ofert na zawieranie umów o udzielanie świadczeń zdrowotnych w 2001 r. w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej . Zgodnie z pkt 5 ust. A części I w konkursie ofert mogły wziąć udział podmioty uprawnione do udzielania świadczeń zdrowotnych tj. samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej , niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej , grupowe / indywidualne praktyki lekarza rodzinnego , grupowe / indywidualne praktyki pielęgniarki / położnej środowiskowo – rodzinnej oraz grupowe / indywidualne praktyki pielęgniarki w środowisku nauczanie początkowego . W pkt. 1 ust. B części II „Szczegółowych warunków konkursu ofert ” określono , że przedmiotem tego konkursu w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej są świadczenia zdrowotne określone we wskazanych dokumentach jako załączniki do tych warunków. Równocześnie określono , że LRKCH preferuje kompleksowość świadczeń zdrowotnych z zakresu poz. Przez tę kompleksowość rozumie się świadczenie usług zdrowotnych w zakresie :

- kompetencji lekarza rodzinnego /poz./,
- pielęgniarki środowiskowo – rodzinnej ,
- położnej środowiskowo – rodzinnej , pielęgniarki / higienistki w miejscu nauczania i wychowania .

W przypadku nie zapewnienia świadczeń zdrowotnych we wszystkich w/w kompetencjach oferent miał obowiązek dołączyć do złożonej oferty umowy z podmiotem , który będzie realizować wspólnie / w ramach jednej / oferty lub w jego imieniu te świadczenia , których sam nie jest w stanie zrealizować .

W trakcie postępowania konkursowego Komisja Konkursowa odrzuciła te oferty pielęgniarek , które nie zawierały żądanych umów o współpracy .

Zatem warunkiem ważności złożonej oferty było dołączenie do niej porozumienia / umowy zawartej pomiędzy oferentem , a innym podmiotem , które zapewniały ich współpracę w zakresie realizacji przedmiotu umowy w sposób kompleksowy .

Dokonana przez Prezesa UOK i K analiza „ Szczegółowych warunków konkursu ofert oraz szczegółowych materiałów informacyjnych o przedmiocie konkursu ofert na zawieranie umów o udzielanie świadczeń zdrowotnych dla osób ubezpieczonych w LRKCH na rok 2001 w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej ” daje podstawy do stwierdzenia , że ustalenie w warunkach tego konkursu obowiązku przedłożenia przez oferentów , w tym wnioskodawczynię (działające jako indywidualne / grupowe praktyki pielęgniarskie) umowy / porozumienia z podmiotami realizującymi świadczenia w zakresie innych kompetencji , a to w celu spełnienia kryterium kompleksowości świadczeń w zakresie poz. jest działaniem ograniczającym konkurencję na tym rynku poprzez nadużywanie pozycji dominującej i przeciwdziałanie ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania bądź rozwoju konkurencji . Działania te wyczerpują znamiona art. 8 ust. 2 pkt 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów . Działania LRKCH muszą się mieścić w granicach określonych przez obowiązujące przepisy prawa , w tym przypadku nie tylko przepisy ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym , ale również przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów , a także przepisy korporacyjne regulujące wykonywanie zawodów medycznych , w tym przepisy ustawy z dnia 5 lipca 1996 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. Nr 91 poz. 410 z późn. zm.) . Skoro stosownie do art. 7 pkt 23 ustawy o puz przez świadczeniodawcę rozumie się zakład opieki zdrowotnej wykonujący zadania określone w jego statucie oraz osobę wykonującą zawód medyczny w ramach indywidualnej lub specjalistycznej praktyki albo osobę , która uzyskała fachowe kwalifikacje do udzielania świadczeń zdrowotnych i udziela ich w ramach prowadzonej działalności gospodarczej , do grupy tej niewątpliwie należą pielęgniarki i położne , których status został określony przepisami ustawy o zawodzie pielęgniarki i położnej . Zatem LRKCH zawierając umowy o udzielanie świadczeń zdrowotnych ze świadczeniodawcami posiadającymi uprawnienia do udzielania tych świadczeń na mocy odrębnych przepisów , a w przypadku pielęgniarek i położnych są one samodzielnymi zawodami i mogą świadczyć usługi zdrowotne w ramach indywidualnej i grupowej praktyki , nie miała prawa do ograniczania dostępu do rynku tych usług tej grupie świadczeniodawców , poprzez zobligowanie jej do podpisywania odrębnych umów z podmiotami realizującymi świadczenia z zakresu innych kompetencji . Ani z ustawy o puz , ani z ustawy o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 91 poz. 408 ze zm.) nie wynika żadne ograniczenie samodzielności tych zawodów , ani też ograniczenie czy pozbawienie pielęgniarek możliwości bycia stroną zawieranych przez LRKCH umów o udzielanie świadczeń zdrowotnych z zakresu ich kompetencji . Samodzielność zawodu pielęgniarki i położnej zagwarantowana jest przepisami rangi ustawy i niedopuszczalne są działania LRKCH mające na celu ograniczenie tej samodzielności poprzez ustalenie takich warunków konkursu ofert na świadczenie usług w zakresie poz. , które uzależniają przyjęcie oferty od związania się umową czy porozumieniem ze świadczeniodawcą realizującym świadczenia zdrowotne z zakresu innych kompetencji .

W takich warunkach prowadzenie przez pielęgniarki i położne samodzielnej działalności gospodarczej w formie indywidualnych czy grupowych praktyk staje się nieopłacalne, bowiem popyt na usługi świadczone przez przedsiębiorców o tym właśnie statusie jest przez LRKCH administracyjnie ograniczony. Takie działania Kasy docelowo eliminują te podmioty z całego systemu powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego.

Jest to tym bardziej niezrozumiałe, że ustawodawca wprowadzając zasadę wyłaniania świadczeniodawców realizujących świadczenia zdrowotne finansowane w ramach puz w drodze konkursu ofert zakładał wielość podmiotów świadczących tego rodzaju usługi. Zróżnicowanie świadczeń zdrowotnych i konkurencja pomiędzy świadczeniodawcami leży w interesie ubezpieczonych, zainteresowanych udziałem w konkursie ofert jak największej liczby uprawnionych do świadczenia danego typu usług. Wówczas Kasa ma możliwość większego wyboru dla swoich ubezpieczonych najkorzystniejszych ofert zapewniając prawo wyboru świadczeniodawcy w tym pielęgniarki, określone w art. 60 ust. 1 pkt 4 ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym. Na terenie działania LRKCH w okręgu miasta Chełma istniały od 1997 r. dobrze zorganizowane indywidualne praktyki pielęgniarskie i od momentu rozpoczęcia reformy systemu ochrony zdrowia podmioty te posiadały pozytywne listy pacjentów, którzy dokonali wyboru właśnie tego świadczeniodawcy zgodnie z należnymi im uprawnieniami. Zatem w interesie ubezpieczonych leżało zapewnienie przez LRKCH ciągłości udzielania świadczeń zdrowotnych poprzez prawidłowo dotychczas działające indywidualne praktyki pielęgniarskie środowiskowo – rodzinne. Przedsiębiorcy o pozycji dominującej na rynku nie wolno utrudniać innym jego uczestnikom działalności gospodarczej, bo takie działania narażają ich na straty i przeciwdziałają rozwojowi konkurencji.

Tak samo zapisy o weryfikacji list bazowych, w taki sposób sformułowane jak w Szczegółowych warunkach konkursu ... na 2001 r. doprowadza do sytuacji powtórnego zbierania danych o pacjentach na listy bazowe tylko przez pielęgniarki, zwłaszcza te, które takie listy już miały wcześniej i były one sprawdzane i poddane weryfikacji przez LRKCH. Tym samym postawiono pacjenta przed faktem, że jeżeli wybrał on już wcześniej pielęgniarkę należne mu świadczenia wykona pielęgniarka z praktyki kompleksowej.

Ponadto Kasa nie przewidziała, że świadczeniodawcy, którzy przedstawili ofertę kompleksową odmówią podpisania umów (tak stało się w Chełmie) z praktykami pielęgniarskimi, które wcześniej realizowały już świadczenia zdrowotne na podstawie kontraktów podpisanych z LRKCH w 1999 i 2000 r., gdyż wzmocniono ich zapisem, że LRKCH uzna ubezpieczonego na liście pielęgniarskiej tylko wówczas jeśli został na niej umieszczony na podstawie deklaracji, później niż na liście praktyki kompleksowej.

Jest to zdaniem Prezesa UOK i K kolejny dowód na łamanie przez LRKCH zasad prawidłowej konkurencji w zabieganiu o ubezpieczonego poprzez preferowanie jednej grupy świadczeniodawców. Działania takie ograniczają również prawa ubezpieczonych gwarantowane ustawą o powszechnym ubezpieczeniu społecznym dotyczące wyboru świadczeniodawcy przez ubezpieczonego, ponieważ wyboru faktycznie dokonuje w tym przypadku nie ubezpieczony lecz Kasa Chorych, na podstawie określenia, że decydująca jest data sporządzenia listy.

Z tych względów , co wyżej Prezes UOK i K orzekł jak w sentencji niniejszej decyzji .

Ze względu na negowanie przez LRKCH uprawnień Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych z siedzibą w ~~Chełm~~ do bycia stroną (wnioskodawcą) postępowania administracyjnego przed Prezesem UOK i K , to należy stwierdzić , iż zapis art. 4 pkt. 2 ustawy z dnia 15.12.2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów , jako związki przedsiębiorców określa izby , zrzeszenia i inne organizacje zrzeszające przedsiębiorców , o których mowa w art. 4 ust. pkt 1 tej ustawy , a zgodnie z art. 84 ust. 1 pkt 1 mogą oni wystąpić z wnioskiem o wszczęcie postępowania administracyjnego .

Równocześnie Prezes UOK i K stwierdza , że w świetle zebranego materiału dowodowego nie ma podstaw do zarzucenia LRKCH nierównoprawnego traktowania wnioskodawczyń w stosunku do innych oferentów biorących udział w tym konkursie ofert , gdyż wymóg przedstawienia umowy / porozumienia o współpracy z innym podmiotem świadczącymi usługi w ramach innych kompetencji dotyczył wszystkich , w tym i lekarzy rodzinnych. W materiale dowodowym niniejszej sprawy znajdują się materiały świadczące o wezwaniu do uzupełnienia braków w tym zakresie także w stosunku do podmiotów lekarskich .

Także zarzuty z wniosków o wszczęcie postępowania administracyjnego odnośnie narzucenia uciążliwych warunków umowy nie znalazł potwierdzenia w zebranych materiale dowodowym , gdyż z wnioskodawczyniami LRKCH nie zawarła żadnych umów , a niekorzystne dla nich wymogi zawierały warunki uczestnictwa w konkursie ofert , który poprzedzał dopiero zawarcie jakichkolwiek umów pomiędzy stronami .

II.

Mając na uwadze słuszny interes wnioskodawczyń , zagrożenie ich bytu finansowego jako samodzielnych przedsiębiorców poprzez pozostawienie licznej grupy osób bez możliwości świadczenia usług , do których były i są uprawnione , Przesz UOK i K nadał niniejszej decyzji rygor natychmiastowej wykonalności , gdyż wymaga tego także ochrona konkurencji i interes osób ubezpieczonych w LRKCH .

Od niniejszej decyzji służy stronom na podstawie art. 78 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2000 r. Nr 122 poz. 1319) odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Antymonopolowego w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia , za pośrednictwem Delegatury UOK i K w Lublinie .

Otrzymują :

1. Lubelska Regionalna Kasa Chorych
[redacted]
[redacted] L [redacted]
2. Okręgowa Izba Pielęgniarek
i Położnych z siedzibą w C [redacted]
[redacted]
[redacted] Ch [redacted]
3. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej
Pielęgniarstwo Środowiskowo – Rodzinne
„Rodzina” S.C.
ul. [redacted]
[redacted] W [redacted]

DYREKTOR
Krzysztof Daszyński